12/10/2022

Starețul Efrem de la Vatoped la Simpozionul de Teologie din București: Cum trăia rugăciunea Părintele Iosif Vatopedinul

Image not found or type unknown

„Gheronda Iosif Vatopedinul spunea că felurile rugăciunii sunt multe, după cum multe sunt și felurile de a o lucra”, a spus Părintele Efrem Vatopedinul marți la Simpozionul Internațional de Teologie din București.

„De Dumnezeu purtătorii Părinți, mișcați de pilda Domnului, Cel Care ne-a dat în stihuri Rugăciunea domnească «Tatăl nostru», au întocmit și ei felurite rugăciuni în proză sau în poezie pentru slujbele întregii zile”.

„Înțelesurile lor (ale rugăciunilor întocmite de Sfinții Părinți, n. red.) corespund tuturor felurilor de rugăciune, fiind alcătuite mai ales sub formă de rugi, cereri, mijlociri, implorări, mulțumiri și slavoslovii, adică tot ce ar putea să marcheze comunicarea ființelor raționale cu Dumnezeu”, a punctat Starețul Efrem.

Părintele Iosif Vatopedinul îndemna pe ucenicii săi să asculte cu atenție ceea ce se cânta sau citea la strană și să contempleze fiecare cuvânt.

„Ne îndemna ca în timpul citirii să ne silim pe noi înșine, pentru ca mintea să nu se depărteze de la nici un cuvânt. În acest fel vom afla mult folos. Va fi astfel cultivată adevărata adunare în sine (interiorizarea duhovnicească) și vom fi călăuziți la dobândirea permanentă a rugăciunii”.

„Gheronda Iosif Vatopedinul cunoștea din experiență toate etapele rugăciunii prin care poate trece cel care se roagă: cea cu glas, cea cu mintea, cea a inimii și cea de la sine lucrătoare în inima omului”, a mărturisit Starețul.

Bătrânul Iosif Vatopedinul îndemna ca rugăciunea să fie rostită în șoaptă.

Pentru lucrarea rugăciunii „la început trebuie spusă cu stăruință și, dacă se poate și condițiile din jur o îngăduie, rostită încet, în șoaptă, pentru că sunetul cuvintelor rugăciunii lui Iisus ajută mintea să fie ținută mai ușor”. Insista mult să se spună cu glas rugăciunea «Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă» la ascultările practice,

unde nu este necesară concentrarea minții”.

Experierea harului în rugăciune

Roadele rugăciunii sunt însemnate și se pot recunoaște ușor de cel care o practică: „Gheronda Iosif Isihastul ne spunea că cele dintâi roade pe care credinciosul le gustă în chip deosebit din rugăciunea lui Iisus, din pomenirea Numelui dumnezeiesc, sunt pacea, bucuria, dulceața lăuntrică, plinătatea lăuntrică și trăirea harului dumnezeiesc.” .

„Omul simte cu totul împlinit. Nu are nevoie de nimic, nu vrea nimic, ci vrea doar să se roage. Gustă bucuria Raiului, a veșniciei, are osârdie, râvnă pentru cele duhovnicești, rugăciunea curge cu ușurință, toate cererile rugilor sale i se împlinesc, trupul se face ascultător duhului, patimile se domolesc, simțurile sunt stăpânite lesne, iar inima se îndulcește într-un chip de nedescris. Cu toate acestea, această primă cercetare a harului nu ține mult”, a adăugat Părintele Efrem Vatopedinul.

„Apoi, în a doua etapă, rugăciunea se face cu mare osteneală. Pe când înainte curgea ușor, acum este fără spor. Inima își pierde dulceața, domnește o uscăciune duhovnicească. Harul se retrage, își ascunde prezența simțită. Râvna pălește și lupta devine dură”.

„Părintele nostru Iosif spune despre această a doua etapă a harului, că retragerea lui are loc fără vreo pricină care ține de om, ci după judecățile mântuitoarei purtări de grijă a lui Dumnezeu. Harul nu-l părăsește niciodată pe om ca lucrare, însă omul pierde simțirea lui. Îndepărtarea harului, părăsirea de către Dumnezeu, este părelnică sau aparentă”, a punctat Arhimandritul Efrem.

Impresia părăsirii omului de către Dumnezeu ține cât să îl întărească pe acesta.

„Când Dumnezeu socotește că este de ajuns prin câte încercări a trecut nevoitorul și vede că a rămas statornic în lupta lui, că nu a trădat și că, în ciuda greșelilor și a căderilor sale, a avut pocăință hotărâtă, omul începe să primească cercetări mai dese și mai puternice ale harului, în așa măsură încât să își însușească harul și să trăiască iarăși toate darurile Lui, însă de acum într-un chip desăvârșit și neîntrerupt”.

Bătrânul Iosif Vatopedinul considera că în a treia etapă a rugăciunii omul primește liniștire gândurilor.

„Gheronda spunea că în această a treia etapă a harului, a redobândirii lui, primul lucru de care luptătorul se desfată în chip simțit este liniștea gândurilor și sporirea

credinței. Acest fel de credință, care se numește «credința din vedere», este mai înalt decât obișnuita credință începătoare. Însă, semnul cel mai simțit al acestui răstimp este rugăciunea neîntreruptă și curată, rugăciunea cu durere pentru ceilalți, pentru mântuirea lumii”, a spus Starețul Efrem.

Gheronda a trăit ca un simplu călugăr
La final, Arhimandritul Efrem de la Vatoped a amintit câteva aspecte din viața lui Iosif Vatopedinul.

„Gheronda a trăit ca un simplu călugăr, deși i s-a propus de multe ori, și, firește, nu avea niciun impediment, să primească preoția. Voia să-l urmeze și în aceasta pe Părintele său duhovnicesc, Sfântul Iosif Isihastul.”

„A trăit ca isihast cu Părintele său, dar și după adormirea lui. Cu toate acestea, de-a lungul vieții sale monahale, a fost cu desăvârșire iubitor de slujbe. Nu concepea să treacă o zi fără Sfânta Liturghie și Sfânta Împărtășanie. Așa îi fusese predat de Sfântul Iosif, care, la rândul său, primise această dragoste pentru Dumnezeiasca Liturghie de la duhovnicul său, Părintele Daniil Isihastul.”

Arhimandritul Efrem, Starețul Mănăstirii Vatoped, a vorbit despre „Importanța rugăciunii în viața eclesială și personală a credincioșilor” în cadrul Simpozionului Internațional de Teologie desfășurat la Palatul Patriarhiei între 9 și 13 octombrie.

Foto credit: Arhiva Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro